

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123203614
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7123203614.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa matky A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D. a otca E. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, D., zastúpeného JUDr. Kristínou Malou Piovarčiovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice, v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 28.3.2023, č.k. 18P/47/2023-60 a o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 19.4.2023, č.k. 18P/47/2023-94 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie zo dňa 28.3.2023, č.k. 18P/47/2023-60.

P o t v r d z u j e uznesenie zo dňa 19.4.2023, č.k. 18P/47/2023-94.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením zo dňa 28.3.2023 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z 1.3.2023, ktorým sa domáhala zverenia maloletého A. do jej osobnej starostlivosti s tým, že obaja rodičia budú mať právo maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Ďalej žiadala upraviť styk otca s maloletým tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletým vždy v párnom týždni v pondelok od 15.30 hod. do 18.30 hod., v stredu od 15.30 hod. do 18.30 hod., v sobotu od 13.00 od. do 18.00 hod., v nepárnom týždni v pondelok od 15.30 hod. do 18.30 hod., v stredu od 15.30 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 13.00 hod. do 18.00 hod. bez jej prítomnosti. Otec si maloletého prevezme v mieste jej bydliska a na tom istom mieste jej ho riadne a včas odovzdá. Matka je povinná maloleté dieťa na stretnutie s otcom včas a riadne pripraviť a odovzdať. Neodkladné opatrenie žiadala nariadiť až do právoplatnosti rozhodnutia o rozvoze manželstva a úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre okamžitý zásah zo strany súdu nariadením neodkladného opatrenia, nakoľko maloletý bol neodkladným opatrením - uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 41P/90/2021 zo dňa 05.10.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach 8CoP/339/2021 zo dňa 19.01.2022 zverený do osobnej starostlivosti matky a bol upravený styk maloletého s otcom. Aktuálnym návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa matka opätovne domáha zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti a úpravy styku otca s maloletým takmer v totožnom rozsahu, s výnimkou úpravy rozsahu styku v párnom týždni kalendárneho roka v sobotu od 13.00 hod. do 18.00 hod. namiesto aktuálne platnej úpravy styku v párnom týždni kalendárneho roka v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. Nevyhnutnosť takéhoto opatrenia matka dôvodí nevhodnou stravou podávanou maloletému zo strany otca a následnými trávaciimi ťažkosťami maloletého, čo vedie k vynechávaniu školskej dochádzky. Súd má za to, že matkou navrhovaná úprava styku, v snahe zamedziť styk otca s maloletým počas obeda, negarantuje odstránenie trávaciich ťažkostí

u maloletého. Maloletý sa u otca nachádza počas obeda len v páry týždeň v sobotu, uvedené však nebráni tomu, aby v ostatné dni počas styku mimo obeda otec maloletému podával stravu.

2. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 19.4.2023, ktoré bolo taktiež napadnuté odvolaním, rozhodol takto:

I. R u š í uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 41P/90/2021 zo dňa 05.10.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/339/2021 zo dňa 19.01.2022 v časti úpravy styku otca s maloletým.

II. Nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

Dočasne upravuje styk otca s maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX, bez prítomnosti matky maloletého nasledovne:

- každý páry týždeň kalendárneho roka v pondelok od 15:30 hod. do 18:30 hod., od piatka od 15:30 hod. do nedele do 18:00 hod.
- každý nepáry týždeň kalendárneho roka v utorok od 15:30 hod. do 18:30 hod. a vo štvrtok od 15:30 hod. do 18:30 hod.

Otec si maloletého v čase takto upraveného styku prevezme v školskom zariadení a po skončení styku ho matke odovzdá v mieste jej bydliska. V prípade neprítomnosti maloletého v školskom zariadení si otec maloletého prevezme v mieste bydliska matky, kde ho po skončení styku matke odovzdá.

Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne a včas pripraviť.

III. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 41P/30/2020.

3. Napadnuté uznesenie z 19.4.2023 súd prvej inštancie odôvodnil tým, že práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu boli naposledy upravené pred 1,5 rokom, a to uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 41P/90/2021 zo dňa 05.10.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/339/2021 zo dňa 19.01.2022, pričom vzhľadom k tomu, že od tejto úpravy došlo k zmene pomerov, maloletý je starší, navštevuje už základnú školu, má iný denný režim ako predtým, mal konajúci súd za to, že je v jeho záujme, aby sa s otcom stretával aj v rozsahu celého víkendu s prespaním. Zároveň poukázal na to, že maloletý má s otcom vybudovaný veľmi dobrý vzťah, sám prejavuje vôľu tráviť s ním viac času ako doposiaľ. Domácnosť matky a otca nie sú od seba vzdialené, autom je to 3 minúty a pešo 14 minút.

4. V zákonom stanovenej lehote podala matka proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 28.3.2023, č.k. 18P/47/2023-60, ktorým súd zamietol jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP a § 62 ods. 1 CMP a navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 388 CSP zmenil tak, že jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia doručenému súdu 1.3.2023 vyhovie. Podľa nej úrad pochybil v tom, že sa nespýtal maloletého na stravovanie u otca, čo bolo aj kľúčovou otázkou na vydanie neodkladného opatrenia. Ak to aj úrad prešetril, súd sa s tým nedostatočne vysporiadal vo svojom uznesení. Zdôraznila, že rodič je povinný zabezpečiť dieťaťu zdravú a vyváženú stravu, aby bol zabezpečený jeho duševný a telesný vývin, pričom práve takej stravy sa maloletému dostáva u nej. Poukázala na to, že otec opakovane poskytuje maloletému nevhodnú stravu, čo sa snažila riešiť aj prostredníctvom mediácie na úrade práce, výsledkom čoho bolo niekoľkonásobné upozornenie otca na nevhodnosť stravy, čo však systematicky nerešpektuje, maloletý raz po celodennej starostlivosti u otca skončil na infúziách na urgentnom príjme Detskej fakultnej nemocnice v Košiciach. Následne mu to spôsobuje vynechávanie školskej dochádzky. Matka je teda toho názoru, že keď sa styk skrúti v páry soboty o 4 hodiny, dieťa sa u nej naobeduje a potom bude mať menšiu potrebu stravovať sa u otca. Takýto zásah do práva styku otca s dieťaťom by podľa nej bol úplne minimálny. Matka ďalej v odvolaní reaguje na záver konajúceho súdu o jej bagatelizovaní úlohy otca v živote dieťaťa, čo zásadne popiera, vysvetľuje, že po odchode manžela zo spoločnej domácnosti v januári 2020 mu umožňovala neobmedzené stretávanie so synom, avšak neskôr narúšal jeho režim, začalo prenasledovanie jej a syna zo strany otca na ulici, únosy syna riešené políciou a ÚPSVaR, na základe čoho bolo na jej návrh vydané neodkladné opatrenie sp. zn. 41P/90/2021. Matka

trvá na tom, že otec v čase synovej liečby nedodržiava jeho liečebný režim, spochybňuje lekárske správy syna, bagatelizuje jeho zdravotný stav, okrem nevhodných stravovacích kombinácií nevhodne kombinuje aj lieky pre syna, má nedostatočné vykurovanie v byte a pod.

5. Matka v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie aj proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 19.4.2023, č.k. 18P/47/2023-94, a to z dôvodov podľa § 62 ods. 1 CMP a § 365 ods. 1 písm. f) CSP, pričom žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie z 19.4.2023 podľa § 388 CSP zmenil v časti úpravy styku tak, že nariadi neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upraví styk otca so synom každý párný týždeň kalendárneho roka v pondelok od 15.30 hod. do 18.30 hod., v stredu od 15.30 hod. do 18.30 hod., sobotu od 9.00 od. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň kalendárneho roka v pondelok od 15.30 hod. do 18.30 hod., v stredu od 15.30 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 13.00 hod. do 18.00 hod.

6. Matka teda v odvolaní proti napadnutému uzneseniu z 19.4.2023 upúšťa od svojho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z 1.3.2023, nakoľko má za to, že pôvodné neodkladné opatrenie sp. zn. 41P/90/2021 vytvorí konsenzus na strane obidvoch rodičov.

7. Odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 19.4.2023 odôvodnila tým, že konajúci súd nedostatočne zistil skutočný stav veci a nebral do úvahy jeho celý kontext. Matka ďalej opakuje svoje tvrdenia uvedené v jej odvolaní proti napadnutému uzneseniu z 28.3.2023 ohľadom bagatelizovania zdravotného stavu maloletého zo strany otca, ktorý svojou nedbanlivou výchovou prehľbuje jeho chorobnosť, čo zapríčiňuje časté vynechávanie školskej dochádzky, podáva maloletému nevhodnú stravu. Matka ďalej vyjadruje svoje úvahy nad tým, že konajúci súd v odôvodnení uznesenia z 19.4.2023 poukazuje na správu z psychologického vyšetrenia u H. C., z ktorej vyplýva, že mu u otca chutí, spolu si varia a dochucujú jedlá, nepopiera, že mu u mamy chutí viac, ale otec vraj varí dobre. Žiadne z uvedených správ však nezahŕňajú aj ďalší výrok dieťaťa, že „U otca mi niekedy chutí, ale niekedy nechutí. Otec by však mohol variť lepšie“. Tento výrok podľa nej jednoznačne mení význam a relevanciu vykonaných šetrení. Matka zdôrazňuje, že maloletý má 7 rokov a nie je schopný si uvedomiť, aká je vyvážená strava a aký má táto strava význam. Zdôrazňuje, že tento výrok je dieťa ochotné kedykoľvek zopakovať, pričom z toho, že ho konajúci súd opomenul vo svojom odôvodnení, vyplýva nedostatočné prešetrenie tejto otázky.

8. V odvolaní ďalej poukázala na to, že otec vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neuviedol závažnú diagnózu – Epilepsiu, ktorou trpí od svojich 18 rokov, pričom tento stav vyžaduje dodržiavanie pravidelného spánkového režimu, čo sa nateraz vylučuje s nočnou starostlivosťou o syna, ktorý má časté a komplikované priebehy chorôb – od septembra 2022 – Laryngitídové záchvaty v noci s volaním RZP – 2x, Streptokokové infekcie, Infekčná mononukleóza, časté reinfekcie dýchacích ciest, o čom v prílohe predkladá lekárske správy. Okrem toho keď je syn u otca, nedovoľuje mu použiť jeho vlastný mobil a v prípade záchvatu otca je dieťa ponechané napospas samé v jeho byte bez možnosti zavolať pomoc. Medzi ďalšími dôvodmi, ktoré konajúci súd nebral do úvahy a predstavujú prekážku pri viacdennom pobyte a prespávaní u otca, opätovne uviedla stravu u otca a jej nevhodné kombinácie, pričom po otcovej strave nastávajú 2 extrémny, buď dieťa príde s tráviacim problémom, alebo úplne hladné. Zdôraznila, že hneď po celovikendovej starostlivosti podľa nového uznesenia z 19.4.2023 dieťa skončilo dehydrované s tráviacimi problémami u pediatričky dňa 24.4.2023 po nevhodných kombináciách stravy, nedodržaní správneho časového odstupu medzi jedlami a pitného režimu, čo oznámila na ÚPSVaR 24.4.2023. Skutočnosť, že sa problémy so stravou opakujú, preukazuje aj udalosť z 11.2.2023 (lekárska správa v spise 18P/47/2023), kedy otcove atypické stravovacie kombinácie vyústili v nutnosť urgentného ošetrovania dieťaťa infúznou liečbou pre prudké zvracanie kvôli otrave jedlom na DFNSP po otcovej starostlivosti, na základe čoho z dôvodu dlhodobého pretrvávania tohto problému podala jej návrh z 1.3.2023 kvôli strave maloletého. Poukázala na to, že otec nie je ochotný zmeniť stravovacie kombinácie, čo dokazuje jeho arogantná reakcia po jej upozornení, čo uvádza v prílohe č. 7 (jej email otcovi z 24.4.2023). Matka opätovne vyjadruje nesúhlas voči nepravdivému tvrdeniu otca o nedodržiavaní termínov podľa neodkladného opatrenia a bránení mu v kontakte so synom, namieta, že konajúci súd nebral do úvahy rizikové správanie otca pri fyzických aktivitách syna, čo vedie k častej úrazovosti syna v jeho starostlivosti, poukazuje na účelové zavádzanie pediatričky maloletého zo strany otca ohľadne termínov neodkladného opatrenia, ktorý uviedol do omylu aj pediatričku, ktorá mu vydala 11.1.2023 potvrdenie, aby sa mohol syn u neho liečiť. Následne ju matka informovala 12.1.2023 mailom, že otec nedodržiava liečebný režim a aké podmienky v byte má. Lekárka vyjadrila pochopenie a vidí riešenie u kompetentných autorít (príloha č. 13).

9. Otec vo vyjadrení (z 13.6.2023) k odvolaniu matky proti napadnutému uzneseniu z 19.4.2023 navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 19.04.2023 potvrdil. Odvolanie matky považuje za rozporuplné. Na jednej strane poukazuje na to, že podľa nej je v zásade absolútne rodičovsky nespôsobilý. Konštatuje, že mala záujem na zúžení styku syna s ním, preto podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý súd zamietol, proti ktorému rozhodnutiu podala odvolanie a konanie je vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7CoP/48/2023. Na druhej strane v tomto odvolaní uvádza, že upúšťa od svojho návrhu na zúženie neodkladného opatrenia a chce, aby bol styk upravený podľa zrušeného uznesenia, t.j. podľa uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 41P/90/2021 zo dňa 05.10.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn.8CoP/339/2021 zo dňa 19.01.2022. V tomto postoji spočíva aj celková nelogickosť podaní matky, ktorá mu v odvolaní vytyka: „strava u otca a jej nevhodné kombinácie“ a „nedodržiavanie liečebného režimu pri chorobe syna“. Na druhej strane súhlasí s jeho stykom so synom bez jej prítomnosti a bez prespatia v zmysle pôvodného neodkladného opatrenia. Tým však nijako nedôjde k eliminácii toho, že by dieťa u neho nejedlo a netrúvil by s ním čas. Otec v celom rozsahu popiera všetky tvrdenia matky o jeho údajnom škodlivom výkone rodičovských práv a povinností, nakoľko matka svojimi podaniami len ďalej a ďalej preukazuje svoju hyperprotektivitu a vnímanie dieťaťa ako aspekt jej života, s ktorým môže bez obmedzenia nakladať podľa svojej vôle, pričom rolu otca v živote syna absolútne popiera. Myslí, že nie je potrebné porúčenskému súdu dávať do pozornosti, že fyzické ochorenia dieťaťa majú aj psychický pôvod, lebo dieťa je dlhodobo v neistote z dôvodu nedoriešeného rozvodu, vníma nenávistný postoj matky k otcovi, pritom ho má veľmi rád, čo pred matkou nemôže prezentovať. Napriek tomu matka tento aspekt pôvodu ochorenia dieťaťa nevníma a všetku vinu za každé jedno ochorenie či zranenie dieťaťa zvaľuje na jeho osobu. Pritom matka sama na pojednávaní dňa 17.03.2023 v konaní vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 11P/58/2022 konštatuje: „Na kontrole u alergiológa bolo zistené, že imunita maloletého je dobrá, je v poriadku, preto si kladie otázku, ako je možné, že je stále chorý?“. Ako dôkaz otec predkladá zápisnicu z pojednávania z 17.03.2023 v konaní sp. zn. 11P/58/2022. Ďalším argumentom matky je jeho údajná nespôsobilosť starať sa o syna počas noci z dôvodu jeho epilepsie, čo matka v konaní od počiatku účelovo tvrdí bez predloženia akéhokoľvek dôkazu. Otec naproti tomu pripája potvrdenie jeho ošetrojúcej neurologičky A. B. z 24.05.2023, ktoré tvrdenia matky v celom rozsahu vyvracia. To, že je dlhodobo liečený na epilepsiu, netají a uviedol to aj v dokumentoch v spisoch sp. zn. 41P/30/2020 (Návrh na rozvod manželstva) a sp. zn. 41P/90/2021 (Neodkladné opatrenie), na ktoré odkazoval v jeho návrhu neodkladného opatrenia zo dňa 20.03.2023. Tento fakt však nijak neznižuje jeho rodičovskú spôsobilosť. Podobné vyjadrenia neurologičky obsahujú aj spomenuté spisy. Absolvuje pravidelné kontroly, je takmer 15 rokov bez záchvatov, denne šoféruje. Matkine tvrdenia o jeho nespôsobilosti samostatne sa postarať o syna, nutnosti dodržiavať pravidelný spánkový režim, ako aj nestaraní sa v noci o syna od jeho narodenia až doteraz sú len účelové a hrubé lži. Matka dlhodobo hrubým spôsobom zasahuje do výkonu jeho rodičovských práv. Počas styku so synom, ktorý mal upravený v extrémne úzkom rozsahu a nereflektujúcom súčasný stav, ich so synom rušila tým, že ich napr. vyhľadávala na ihrisku, natáčala si ich a pod. Zároveň styk marila tým, že akékoľvek ochorenie dieťaťa (aj obyčajný sopeľ či kašeľ, ktorý sprevádza každé dieťa počas celého detstva) považovala za „objektívny“ dôvod pre nerealizáciu styku. Navyše syna proti nemu negatívne ovplyvňovala svojimi výrokmi a doslova nenávisným správaním sa k nemu. Malo to však opačný efekt, lebo syn túži po jeho prítomnosti, chce byť s ním viac, čo matka nesie veľmi zle. Tento názor dieťaťa, ktorý syn dlhodobo verbalizuje, matka pozná. Jej jedinou taktikou teda ostalo očierňovať ho ako otca, strhávať pozornosť na jeho varenie, či aktivity so synom. Matka si totiž dlhodobo zamieňa svoje záujmy so záujmami maloletého A.. Považuje za úplne irelevantné, či varí, nevarí a ako varí, či dieťaťu jeho strava chutí alebo nechutí, lebo to nijak nezvyšuje ani neznižuje jeho rodičovské kompetencie. Preto námietky matky, že v písomnostiach súdu či kolízneho opatrovníka majú chýbať vety „U otca mi nie vždy chutí jesť. Otec by mohol variť aj lepšie“ považuje za absurdné. Matka svojím prístupom začína syna nielen ohrozovať, ale doslova poškodzovať. Pre odvolanie matky je vlastné, že spomína staré udalosti z rokov 2020, 2021, 2022, ktoré svojvoľne a nepravdivo interpretuje, čím zavádza súd. Matka však nijak nespochybuje explicitne vyjadrenú vôľu syna tráviť s ním viac času ako doposiaľ. V súvislosti s vyjadrením matky o prv nariadenom neodkladnom opatrení sp. zn. 41P/90/2021 ako o „konsenze na strane oboch rodičov“ otec poznamenáva, že toto rozhodnutie súdu nikdy nebolo konsenzom oboch rodičov. Bolo vydané na návrh matky, bez možnosti akejkoľvek ďalšej strany vyjadriť sa k jej návrhu (ÚPSVaR, otec, syn), výlučne na základe tvrdení a dôkazov, ktoré poskytla súdu iba matka (súd si pre rozhodovanie nevyžiadal stanoviská ďalších zúčastnených strán, najmä správu kolízneho opatrovníka – uznesenie súdu o ustanovení ÚPSVaR ako kolízneho opatrovníka

syna a o vypracovaní správy ÚPSVaR k matkinmu návrhu bolo súdom vydané až v deň rozhodnutia o neodkladnom opatrení). Naproti tomu pred vydaním ňou napadnutého rozhodnutia o neodkladnom opatrení na jeho návrh zo dňa 19.04.2023 dostali možnosť vyjadriť sa k jeho návrhu všetci zúčastnení, t.j. ÚPSVaR a v rámci jeho prešetrovania aj matka, aj syn. Je to teda prvé neodkladné opatrenie, pri ktorom boli zohľadňované vyjadrenia všetkých zúčastnených strán. Otec ďalej poukázal na to, že nasledujúce tvrdenia matky tiež nie sú pravdivé: o údajnom nevhodnom dávkovaní a kombinovaní liekov podávaných synovi, o údajnom podávaní nevhodnej stravy synovi, o údajných "únosoch dieťaťa priamo z postele len v pyžamku", o údajnom nedodržiavaní liečebného režimu syna, ak je chorý, o údajnom nedostatočnom kúrení v jeho byte, o údajnom zavádzaní synovej pediatričky, o údajnom zanedbávaní školských úloh a bránení vykonávať synovi voľnočasové aktivity v záujmových krúžkoch. Matka pravdivosť týchto svojich tvrdení buď vôbec nedokazuje, alebo prikladá dokumenty ktoré ich pravdivosť nepreukazujú. K matkiným vyjadreniam o synových tráviciach problémoch po pobyte s ním podľa neodkladného opatrenia uvádza nasledovné. K udalosti z 11.02.2023 (ošetrenie na centrálnom príjme - ambulancii Ústavnej pohotovostnej služby DFN, KE) sa vyčerpávajúco vyjadril už vo svojom návrhu neodkladného opatrenia zo dňa 20.03.2023. Preto nerozumie, prečo ju matka opäť spomína vo svojom odvolaní bez uvedenia akýchkoľvek ďalších nových skutočností. Pokiaľ ide o udalosť z 24.04.2023 (synova návšteva jeho pediatričky), matka nenavštívila so synom pediatričku hneď po návrate syna z víkendového pobytu u neho podľa nového neodkladného opatrenia, ale až po noci, ktorú syn strávil v jej domácnosti. Matka nijak nedokazuje, že dôvodom návštevy pediatričky boli synove tráviace problémy, ani že takéto problémy boli zapríčinené predchádzajúcim víkendovým pobytom syna u neho. Dokument priložený matkou k jej odvolaniu (príloha č. 6 matkinho odvolania - všeobecné vyjadrenie synovej pediatričky) nijak nesúvisí s ním (nijak sa na neho nevzťahuje, ani ho vo svojom texte nijak nespomína). Pre úplnosť pripája komplexný psychologický posudok č. 2/2023 H. F. C., H. z 09.06.2023, z ktorého okrem iného vyplýva vôľa a názor dieťaťa, ako aj prístup matky. Dôkaz: komplexný psychologický posudok č. 2/2023 dr. F. C., H. z 09.06.2023. Otec záverom uvádza, že vzťah matky k nemu je silne negatívny. Jej komunikácia s ním je direktívna, plná obvinení a odmietavá. Tento postoj matky k budovaniu ich komunikácie na udržateľnej úrovni a v záujme dieťaťa určite neprospieva. Napätie a postoj matky a jej rodičov k nemu (ktorý dieťa opísalo aj u dr. C. pri vyšetrení v 3 a 6/2023) syn intenzívne vníma, čo má dopad na jeho emočné prežívanie, psychický a osobnostný vývoj. Zároveň to ovplyvňuje aj jeho fyzické zdravie. Matkine výhrady k jeho starostlivosti (ktorá je výrazne oklieštená krátkym časom, ktorý je so synom oprávnený t.č. tráviť) sú neopodstatnené. Bolo preukázané, že vzťah syna k nemu je vysoko kladný a pozitívny, dieťa túži byť s ním viac.

10. Otec sa samostatným podaním z 13.6.2023 vyjadril aj k odvolaniu matky proti napadnutému uzneseniu z 28.3.2023. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 28.03.2023, ktorým bol zamietnutý návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia o zúžení jeho styku s maloletým synom. S týmto rozhodnutím sa v celom rozsahu stotožňuje, považuje ho za spravodlivé a vecne správne. Trvá na všetkých skutočnostiach, ktoré uviedol vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z 20.3.2023, ako aj vo vyjadrení z 13.06.2023 k odvolaniu matky vo veci 7CoP/49/2023 a navrhuje, aby si ich odvolací súd osvojil ako jeho vyjadrenie aj v tejto právnej veci. K svojmu vyjadreniu pripojil listinné dôkazy - komplexný psychologický posudok č. 2/2023 dr. F. C., H. z 09.06.2023 - potvrdenie jeho ošetrojúcej neurologičky A. B. z 24.05.2023 - zápisnicu z pojednávania z 17.03.2023 v konaní sp.zn. 11P/58/2022.

11. Kolízny opatrovník sa k odvolaniam matky nevyjadril.

12. Konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP).

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Je potrebné uviesť, že právne pomery a ich relevanciu posudzoval odvolací súd v prípade oboch matkou napadnutých uznesení v súlade s ust. § 329 ods. 2 CSP, to znamená v čase ich vydania súdom prvej inštancie.

18. Odvolací súd preskúmal prvé, matkou napadnuté uznesenie z 28.3.2023 v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že matka v návrhu ničím neosvedčila naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov spočívajúcej v skrátení styku otca s maloletým dieťaťom každú párnú sobotu o 4 hodiny, ktorú odôvodňovala nevhodným stravovaním dieťaťa u otca, pričom bola presvedčená, že ak bude dieťa každú párnú sobotu s otcom až od 13.00 hod., namiesto od 9.00 hod., dieťa sa zdravo a vyvážené naobeduje u nej, pričom bude mať následne menšiu potrebu stravovať sa u otca, ktorý mu podáva stravu nevhodnú. Zároveň nie je zrejmé, z akého dôvodu sa matka svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia z 1.3.2023 domáhala aj opätovného zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, nakoľko o zverení maloletého dieťaťa matke už bolo rozhodnuté neodkladným opatrením - uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 41P/90/2021 zo dňa 05.10.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach 8CoP/339/2021 zo dňa 19.01.2022. Návrh matky v tejto časti bol teda už v čase podania jej návrhu 1.3.2023 nedôvodný. Je potrebné zdôrazniť, že po tom, čo súd prvej inštancie v poradí druhým matkou napadnutým uznesením z 19.4.2023 na návrh otca zmenil doterajší rozsah styku tak, že ho rozšíril o prespávanie maloletého u otca v párnom kalendárnom týždni od piatku 15.30 hod. do nedele 18.00 hod., paradoxne žiadala ponechať v platnosti pôvodnú úpravu styku uznesením sp. zn. 41P/90/2021 z 5.10.2021, ktorú svojím návrhom z 1.3.2023 žiadala zúžiť. Uvedený postup matky len potvrdzuje to, že v čase rozhodovania konajúceho súdu o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neexistovali žiadne relevantné dôvody na ingerenciu súdu do pomerov účastníkov neodkladným opatrením v súlade s návrhom matky, nakoľko je zrejmé, že matka prezentovala len jej subjektívne vnímanie situácie, pričom si musela byť vedomá toho, že keby sa aj dieťa s otcom teoreticky stretávalo každú párnú sobotu až od 13.00 hod., jeho prípadné stravovacie problémy by sa týmto určite nevyriešili, nakoľko by nepochybne konzumovalo stravu aj v čase od 13.00 hod. do 18.00 hod. V tomto prejednanom prípade je však potrebné zdôrazniť, že matka ničím nepreukázala objektívne trávacie problémy maloletého dieťaťa, na ktoré poukazuje aj vo svojom druhom odvolaní proti uzneseniu z 19.4.2023, a už vôbec nie, že by tieto problémy priamo súviseli s pobytom u otca, nakoľko jedinou lekárskou správou týkajúcou sa jeho tráviacich problémov je správa z urgentného príjmu DFN KE z 11.2.2023, s Dg. R11 Nauzea, zvracanie, R10.4 Bolesť brucha, kedy sa maloletý v doprovide matky o 23.20 hod. dostavil na centrálny príjem – ambulanciu Ústavnej pohotovostnej služby DFN, KE, dieťa následne v čakárni dvakrát zvracalo po nauzei, vyzvracalo obsah, ktorý obedovalo okolo 2:30 hod. Túto ojedinelú situáciu určite nemožno zovšeobecňovať a dospieť na základe nej k záveru o nevyhnutnosti obmedzenia stretávania sa dieťaťa s otcom. Prílohou návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj oboch jej odvolaní proti napadnutým uzneseniam súdu prvej inštancie, je ďalej už len jej emailová komunikácia s otcom maloletého dieťaťa, ako aj s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorej matka subjektívne hodnotí stravovanie maloletého v domácnosti otca a automaticky ho dáva do súvisu s jeho tráviacimi problémami.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k presvedčeniu, že v tomto posudzovanom prípade nie je daný zákonný dôvod nariaďovať neodkladné opatrenie, pretože v čase vydania napadnutého rozhodnutia zo dňa 28.3.2023 nebola preukázaná naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy odôvodňujúcej okamžitý zásah súdu vo forme neodkladného opatrenia. Z týchto dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie z 28.3.2023 ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a pretože sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, v odôvodnení sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, resp. doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP.

20. V súvislosti s odvolaním matky proti napadnutému uzneseniu z 19.4.2023 odvolací súd konštatuje, že jeho podstatnou súčasťou sú jej tvrdenia uvedené v odvolaní proti uzneseniu z 28.3.2023. Matka

opakuje svoje úvahy o nevhodnom stravovaní dieťaťa u otca, pričom polemizuje s chýbajúcim výrokom maloletého dieťaťa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, resp. v správe úradu práce o tom, že dieťaťu u otca niekedy chutí, niekedy nie, pričom otec by mohol variť lepšie, pričom matka navrhuje, že dieťa je ochotné za účelom dostatočného prešetrzenia tejto otázky tento výrok zopakovať. Odvolací súd zdôrazňuje, že úlohou súdov nie je posudzovať kvalitu a vyváženosť stravy podávanej rodičmi dieťaťa a na základe toho, ktorý z rodičov lepšie varí, robiť závery o ich rodičovskej spôsobilosti, preto považoval túto odvoláciu námietku matky za vyslovene absurdnú. Takisto možno konštatovať, že názory matky o nemožnosti prespávania syna u otca z dôvodu jeho epilepsie, o údajnom nevhodnom dávkovaní a kombinovaní liekov podávaných synovi, nedodržívaní jeho liečebného režimu, nedostatočnom kúrení v byte otca, ako aj zanedbávaní školských úloh a bránení vykonávať synovi voľnočasové aktivity v záujmových krúžkoch, vyplývajú len z nespokojnosti matky so zabezpečením starostlivosti o maloletého syna zo strany otca, stravovaním, spôsobom trávenia voľného času, jeho prespávaním u otca, preto ich odvolací súd považoval len za ničím nepodložené subjektívne tvrdenia matky bez akejkoľvek relevancie v tomto konaní.

21. K odvolacej argumentácii matky odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je založené na výsledkoch dokazovania, na závere o skutkovom stave a ani na právnom posúdení veci, nepredstavuje samo osebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná, ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí. Jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sú údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľom, prípadne inými účastníkmi konania. Zmyslom neodkladného opatrenia je rýchla a účinná neodkladná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritórnym rozhodnutím vo veci samej s tým, že predpokladom vyhovievania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sú navrhovateľom osvedčené skutočnosti preukazujúce potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. V štádiu, keď súd rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nie je reálne, aby vykonával rozsiahle dokazovanie za účelom overovania tvrdení účastníkov konania, uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, prípadne v ďalších listinných dôkazoch nachádzajúcich sa v spise. Vzhľadom na vyššie uvedené preto nemôže byť relevantný odvolací dôvod, že súd nedostatočne zistil skutočný stav a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

22. Zároveň je potrebné uviesť, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je nutné použiť takú interpretáciu účelu neodkladného opatrenia v súlade s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, výsledkom ktorého nemôže byť minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu, teda neodkladné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí byť použité s ohľadom na charakter a význam ním chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, v ktorom je možno realizovať i neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, takzvanú výchovu prítomnosťou či príkladom, ktorá je, ako je všeobecne známe, tou najúčinnnejšou výchovnou metódou. Akákoľvek deformácia vzťahu rodiča a dieťaťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe len ťažko napravitelná. Právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa čl. 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Pri úprave styku je zásadne potrebné vychádzať z toho, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu jeho voľného času, to znamená počas pracovných dní aj počas víkendov, sviatkov a prázdnin. Právo stretávania sa s dieťaťom (právo styku) zaručuje oprávnenej osobe právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas styku, ktorý sa nerealizoval z dôvodov, ktoré nespočívali v osobe oprávneného. Zásahy do riadnej realizácie týchto čiastkových oprávnení sú obmedzením styku, ku ktorému je možné pristúpiť len za podmienok daných § 25 ods. 3 Zákona o rodine. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, kedy záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide však o výnimočné riešenie, ktoré prenikavo zasahuje do výkonu práv a povinností rodiča, ako aj práv dieťaťa, preto je vždy potrebné spoľahlivo zistiť, či realizácia styku s dieťaťom skutočne ohrozuje jeho záujem, alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerne pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone, pričom je v záujme dieťaťa, aby

mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. Ani jednému z rodičov nepatrí právo obmedzovať pri starostlivosti o dieťa druhého rodiča (pokiaľ o tom nerozhodne súd). Takisto je potrebné zdôrazniť, že výkon rodičovských práv nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritným záujem dieťaťa, ktorým je predovšetkým jeho zdravý psychický a fyzický vývoj, ktorý je potrebné zabezpečiť v pokojnom a harmonickom prostredí bez ohrozenia jeho psychickej integrity. Posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa nie je otázkou skutkovou, ale právnym posúdením veci, pri posudzovaní ktorého súd prioritne prihliada na potreby maloletého dieťaťa, a pokiaľ ide o úpravu styku, musí zohľadniť vek dieťaťa, jeho zdravotný stav, citové a vývinové potreby, vo vyššom veku i školskú dochádzku, mimoškolskú činnosť a v neposlednom rade aj samotnú vôľu maloletého dieťaťa.

23. Odvolací súd preskúmal matkou napadnuté uznesenie z 19.4.2023 v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario a dospel k rovnakému právnemu záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade bola v čase vydania napadnutého rozhodnutia splnená zákonná podmienka pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom otca, ktorou je naliehavosť úpravy pomerov v rodine daná záujmom maloletého dieťaťa na udržiavaní a prehĺbovaní citovej väzby tak s matkou, ako aj s otcom, nakoľko rodičia nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2020, pričom v dôsledku ich komunikačných problémov a pretrvávajúcich rozporov nie sú schopní bez ingerencie súdu dohodnúť sa na optimálnom styku otca s maloletým dieťaťom, ktorý by reflektoval aktuálnu situáciu v rodine. Odvolací súd zastáva rovnaký právny názor ako súd prvej inštancie, že súčasné okolnosti odôvodňujú rozšírenie styku otca s dieťaťom o prespávanie maloletého v domácnosti otca, ktorý má toho času 7 rokov, pričom z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise je zrejmé, že vzťah otca a dieťaťa je veľmi dobrý, maloletý má otca rád, chce sa s ním stretávať, pričom aj napriek rozdielnym predstavám rodičov o spôsobe starostlivosti o maloletého, trávení jeho voľného času, stravovaní, ako aj výchovnozdelávacom procese neexistuje žiaden dôvod, aby bol otec obmedzovaný v styku so svojím synom. Odvolací súd zdôrazňuje, že napadnutým uznesením z 19.4.2023 bol síce styk otca s dieťaťom v porovnaní s doposiaľ účinným neodkladným opatrením z 5.10.2021 rozšírený o prespávanie u otca, a to počas párných kalendárnych týždňov od piatku od 15.30 hod. do nedele do 18.00 hod., avšak zároveň už styk nie je upravený v párne stredu od 15.30 do 18.30, pričom v nepárných kalendárnych týždňoch je po novom styk upravený len počas dvoch dní, a to v utorok 15.30 hod. – 18.30 hod. a štvrtok 15.30 hod. – 18.30 hod., pričom doposiaľ bol upravený počas troch dní, a to v pondelok 15.30 hod. – 18.30 hod., stredu 15.30 hod. – 18.30 hod. a v nedeľu 13.00 hod. – 18.00 hod., to znamená samotný rozsah styku sa výrazne nemení. Zároveň je potrebné uviesť, že maloletý bude mať tak možnosť tráviť s otcom súvislejší čas, pričom sa zníži aj počet stretov a prípadných konfliktov medzi rodičmi v súvislosti s odovzdávaním maloletého dieťaťa.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z 19.4.2023 ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením a len na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody.

25. Odvolací súd na záver považuje za potrebné zdôrazniť čl. 12 Základných princípov CMP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb. Na to, aby súd mohol objektívne dodržať princíp procesnej ekonomie, stanovuje Civilný mimosporový poriadok množstvo inštitútov, v rámci ktorých môže súd efektívne smerovať konanie k rýchlemu, a pritom spravodlivému rozhodnutiu vo veci. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že pri rozhodovaní o návrhu matky, ako aj o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, vychádzal zo všeobecného právneho predpisu (lex generalis), ktorým je Civilný sporový poriadok, ako aj z Civilného mimosporového poriadku, ktorý predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis) a v § 360 až § 367 CMP upravuje iba niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach.

26. Za hospodárny však nemožno považovať postup konajúceho súdu, ktorý pri doručovaní napadnutého (zamietnutého) uznesenia z 28.3.2023, ako aj odvolania proti tomuto uzneseniu, vychádzal striktnie z ust. § 331 ods. 1 veta druhá CSP, podľa ktorého, ak bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené. Zmyslom tohto ustanovenia je totiž práve zvýšenie

rýchlosti konania, kedy v prípade odvolania proti zamietnutému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie nie je povinný ostatným stranám doručovať vyššie uvedené listiny, ale spis ihneď predloží odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, ktorý už následne postupuje podľa § 329 ods. 1 veta druhá CSP, čiže umožní protistrane vyjadriť sa k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. V tomto prejednávacom spise však ide o situáciu, kedy súd prvej inštancie vydal dve uznesenia, okrem zamietnutého uznesenia z 28.3.2023 aj uznesenie z 19.4.2023, ktorým neodkladné opatrenie nariadil, preto nebolo logické a hospodárne, že zvolil odlišný, prísne formalistický režim pri doručovaní týchto neodkladných opatrení a s nimi súvisiacich odvolaní, nakoľko je zrejmé, že obidve napadnuté uznesenia spolu súvisia, týkajú sa tých istých účastníkov a majú v podstate rovnaký predmet konania, ktorým je zmena úpravy styku neodkladným opatrením. Odvolací súd je preto toho názoru, že súd prvej inštancie mal v tomto prípade rovnako postupovať pri doručovaní oboch neodkladných opatrení, ako aj odvolaní proti nim, to znamená zamietnuté uznesenie, odvolanie proti nemu, ako aj samotný návrh na nariadenie tohto uznesenia riadne doručiť ostatným stranám, pretože Civilný sporový poriadok takýto postup nepochybne nezakazuje.

27. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).